

# **AVALANŞA**

(ÇİĞ)

de

**Tuncer Cücenoglu**

Traducerea

**Nermin Hogeia-Susam**

(piesă în două acte)

[cucenoglutuncer@gmail.com](mailto:cucenoglutuncer@gmail.com)  
[tcucenoglu@hotmail.com](mailto:tcucenoglu@hotmail.com)

<http://www.tuncercucenoglu.com/>

**OARE AVALANȘA NU E DECÂT O CALAMITATE A NATURII ?  
TUNCER CŪCENOĞLU (TUNGER GIUGENOLU)  
„AVALANȘA”**

Anul 1987, lucram la o casă de filme...Într-o zi discutând cu prietenul meu, Yusuf Kurçenli (Iusuf Kurçenli) mi-a povestit o situație foarte interesantă. În estul Anatoliei există o localitate mică înconjurată de munți, unde oamenii pentru nimic în lume nu ridică vocea și în general caută să nu facă nici cel mai mic zgomot. De ce ?, pentru că iarna, orice zgomot poate provoca o avalanșă. Cel mai interesant mi s-a părut că acești oameni din sat aveau permisiunea de a face zgomot, ceea ce implica: petreceri, nunți, botezuri, nașteri, doare trei luni pe an, iar nouă luni trebuiau să aibă grijă să nu cumva să provoace avalanșă, deci liniște totală. Absolut totul era programat să aibă loc în cele trei luni, fără risc de avalanșă... celelalte nouă luni ? trăiau fără zgomot, fără mișcare multă, reprimându-si cele mai mici emoții și nu aveau în cap decât o frică imensă de avalanșă.

Pe mine m-au impresionat cele povestite și am început să mă gândesc cum aș putea scrie o piesă din care să reiasă toată grozăvia situației, fără a plictisi pe cititor sau spectator, cum aș putea să-l transport în acest peisaj (deosebit de periculos), cum i-aș putea capta atenția și să-l fac să înțeleagă că avalanșă nu este doar un fenomen natural fără urmări. Frământat de aceste gânduri, mă întrebam, „oare avalanșă e chiar atât de periculoasă”?, ori mintea noastră dă proporții exagerate unui fenomen al naturii.

Cu sprijinul regizorului Cuneyt Çalişkur (Giuneit Cialîşkur), căruia îi mulțumesc, am încercat să vă redau atmosfera acelu loc incredibil.

## **Un țipăt mut : „AVALANȘA”**

**Prof. Dr. Hülya Nutku**

În estul Anatoliei iarna devine foarte grea. Căderile masive de zăpadă acoperă munții și de cele mai multe ori căile de comunicație sunt tăiate atât în satele mici cât și în centrele mai mari, punând în pericol viața oamenilor și în special al bolnavilor, femeilor însărcinate sau copiilor, fapt care ne face să înțelegem cât de neputincioși suntem noi oamenii în fața naturii.

Dar, uneori cei curajoși care nu dau înapoi în fața greutăților răzbesc și reușesc să se salveze. Mulți dintre noi am văzut filme și am rămas surprinși de felul în care uneori tone de zăpadă sunt puse în mișcare de un zgomot cât de mic (împușcătură, țipăt) și care rad ca un buldozer uriaș tot ce întâlnesc în cale. Aceste fenomene ale naturii au trezit interesul multor regizori sau scenariști, ceea ce s-a întâmplat și cu dramaturgul nostru, Tuncer Cücenöglü în urma celor povestite de D-I Yusuf Kurçenli pe când lucrau amândoi la turnarea unui film.

Deci, oamenii care trăiesc în aceste locuri își programează absolut orice activitate ce implică zgomot pentru perioada de trei luni fără pericol, de avalanșă în care se pot comporta fără restricții.

Deci, doar trei luni pe an în aceste sate se poate cânta, dansa, trage cu arma sau naște. Păi, în cazul acesta pentru cei care trăiesc în aceste locuri avalanșa capătă cu totul alte proporții, are cu totul alte particularități decât un fenomen natural.

Deci, așa ia naștere piesa „Avalanșa”, într-o localitate mică înconjurată de munți, într-o iarnă când avalanșa parcă pândește un zgomot cât de mic pentru a șterge satul de pe fața pământului.

Personajele vorbesc mai mult în șoaptă, nu se aude nici un lătrat, nici un cocoș nu vestește zorile, iar cei care dorm nu sforăie, măcar...Deci, o liniște mormântală.

Există în piesă o tânără gravidă și în pericol de a naște prematur. Nimeni nu dorește ca pe tânără s-o apuce durerile înainte de a trece pericolul. Tânăra gravidă este timorată de frică întru-cât se știe în sat ce a pățit pe timpuri o altă gravidă pe care au apucat-o durerile facerii înainte de cele trei luni permise. (țipetele gravidei sau chiar ale copilului puteau declanșa avalanșă, ceea ce a condus la îngroparea ei de vie). Soțul gravidei crede că nașterea nu va avea loc înainte de topirea zăpezilor și planuiește să se mute din sat pentru a-și putea crește copii, fără frică și se va întoarce în

sat exact ca și ceilalți, când o fi bătrân și doar pentru a muri. Va mai veni, doar, în vizite când îi va fi dor sau pentru a-i aproviziona cu cele necesare pentru iarnă pe cei bătrâni rămași în sat. „Frica îți distruge uzul rațiunii”, deci nu vrea ca și copiii lui să crească cu frica aceasta.

Parcă și obiectelor din jur le este impregnată presiunea care plutește în aer, ca și cum așteaptă ziua mult visată pentru a fi folosite. Aceste obiecte sunt: două arme, o tobă și o măciucă de bătut toba. Legătura celor din interior cu exteriorul se rezumă doar la drumul până la jgheabul în care se strânge apa provenită din topirea zăpezilor. (măsurarea nivelului apei din jgheab se făcea cu palma și mai rămăsese loc doar de trei degete până la trecerea pericolului).

Bătrânul din piesă încercase în tinerețea lui să plece de-acolo, însă ca un adevărat erou se reîntorsese ca să moară tot în acest sat. Deci, reîntoarcerea în sat arătând curajul lui, onoarea de a trage primul foc de armă care anunța trecerea pericolului, i se cuvenea lui. Totodată purta în mintea sa moartea fratelui mai mare care căzuse victimă tradițiilor, ritualurilor și obiceiurilor acestui loc izolat .

Bătrâna în urma celor trăite în tinerețea ei îi reproșa permanent bătrânului că a făcut-o să sufere mimând o boală închipuită, prefăcându-se că nu poate merge.

Piesă este construită pe un schelet tragicomic iar deznodământul lasă loc de reflexie aruncând o umbră amară asupra civilizației Turciei de astăzi. ( mai există locuri în care nu se poate trece peste tradiție și din care oamenii ar trebui să înțeleagă că este mai important să găsești o rezolvare problemelor vitale decât să te lași condus de legile vechi moștenite și neexplicate mai ales când este vorba de fenomenul nașterii; pentru aceste personaje moartea ajunge să primeze vieții alegând această soluție din neputința de a da un sens existenței în sine.

## Decorul

Într-un decor înconjurat de munți, interiorul unui salon modest, într-o căsuța de munte, cu un etaj. La geamuri se văd țurțuri mari de gheață, pe perete două arme (puști) aranjate estetic, în stânga o cameră, la dreapta o ușă care dă în altă odaie, pe fundal o altă ușă care comunică cu exteriorul; în salon, un cămin destul de primitiv, iar lângă el lemne așezate ordonat; pe jos un covor, iar pe pereți covorașe sau carpete mai mici; tot pe peretele salonului atârnă o tobă (daulă) și o măciucă de bătut toba, parcă așteptând ziua când vor fi folosite. În camera din stânga dorm doi tineri soț și soție, în salon aproape de șemineu (cămin) o bătrână ghemuită cu ochii în tavan, nici trează nici adormită, parcă așteaptă să se întâmple ceva; lângă ea, bărbatul bătrân doarme ca un mort, nici nu se simte că este acolo. În odaia din dreapta, altă pereche, soț și soție, maturi, fără a fi bătrâni, fiul bătrânului și nora și tatăl și mama tânărului din odaia cealaltă. Toată lumea doarme

pe saltelele puse direct pe dușumea. Decorul nu are pereți, doar trebuie sugerată separarea odăilor și peste toate acestea o tăcere profundă. Tăcerea este cel mai important element din piesă, care va dura până la sfârșit. Mișcările și dialogurile nu trebuie să iște zgomote inutile. Spectatorul trebuie să simtă groaza de avalanșa care îi urmărește pe actori.

## Personaje

- Bătrânul** 80 de ani nu poate merge fără baston (tatăl omului)
- Bătrâna** 70 de ani este cât se poate de vioaie, dar se preface că nu poate merge, pentru a fi în atenția tuturor (mama omului și bunica tânărului)
- Gravida** gravidă, 18 ani (nora femeii și soția tânărului)
- Tânărul** 20 ani (fiul omului și soțul gravidei)
- Omul** 50 de ani, tatăl tânărului și fiul bătrânului
- Femeia** 45 de ani, mama tânărului, nora bătrânilor și soacra gravidei
- Moșa** 40 de ani
- Președintele Comitetului** 75 de ani
- Membră a Comitetului** 70 de ani
- Un bărbat membru** 60 de ani
- Doi executanți** 35 de ani, fiecare
- Timpul** în zilele noastre
- Locul** o localitate oarecare, din munți

## Actul Întâi

*(se luminează încet, încet de ziuă)*

*Este o liniște totală, nu se aud nici cocoși cântând, nici câini lătrând. Din ce se luminează mai tare afară, înăuntru se reflectă o albeață strălucitoare, iar odată cu lumina zilei și tăcerea capătă proporții, parcă. Fiind sigur că ceilalți dorm, prima se scoală bătrâna, merge la toaletă fără să facă cel mai mic zgomot, după puțin timp se întoarce și din colțul salonului, unde este amenajată un fel de bucătărie, începe să înfulece câte ceva, privind atentă în jur să nu fie surprinsă de cei ai casei. Tânăra gravidă, cu față schimonosită de durere, se ridică în capul oaselor (se vede că are dureri), nu se poate decide, să-l trezească, ori nu, pe bărbat-su, renunță și se ridică cu multă greutate și având grijă să nu facă zgomot. Se vede clar că este gravidă. Bătrâna simte mișcare în camera tinerilor și se bagă repede în așternut, cu gura plină încă, face pe adormita, având grijă să se lase puțin dezvelită pentru a vedea dacă va trezi mila cuiva. Tânăra trece, la rândul său, prin salon, merge și ea la toaletă urmărită de bătrâna, pe care o crede adormită; după un timp revine puțin mai liniștită la față, pășește cu mare atenție pentru a nu face zgomot. Crezând că bătrâna s-a dezvelit în somn, o acoperă cu plapuma, după care trece în camera lor.*

*În urma ei bătrâna arată mulțumită că a fost învelită și începe să-și molfăie mâncarea din gură. Tânăra se întinde iar în așternut, de data asta se ridică tânărul, traversează salonul și iese afară fără zgomot. (se îndreaptă spre jgheabul unde se strânge apa măsurând-o cu degetele). Bătrâna iar face pe adormita, știind că tânărul va reveni iar împinge plapuma de pe ea. După puțin bărbatul revine în salon, observă că e dezvelită, o acoperă și reintră în dormitor, unde se întinde și el. Bătrâna se mai foiește nițel, după care rămâne gânditoare, nemișcată. Tânăra pe care iar au apucat-o durerile se ridică iar în capul oaselor și îl înghiontește pe bărbatu-su.*

**Gravida:** Trezește-te ( îl înghiontește pe bărbat-su)

**Tânărul:** Ce-i ? ce s-a întâmplat ? (somnoros)

**Gravida:** Burta.

**Tânărul:** Ce s-a întâmplat ?

**Gravida:** Mă doare.

**Tânărul:** Du-te la toaletă.

**Gravida:** Am fost.

**Tânărul:** Ei, Si atunci ?

**Gravida:** Mi-e frică; am dureri iar.

**Tânărul** (nu crede nici el ce spune): De ce să-ți fie frică ? N-ai de ce .

**Gravida:** N-am de ce ?

**Tânărul:** Probabil ai răcit. Ce poate fi altceva ? (*totuși e încordat, tace.*)

**Tânărul:** Cum te mai simți ?

**Gravida:** Mi-a trecut.

**Tânărul:** Ai văzut că n-ai de ce să te sperii !

**Gravida:** La un moment dat am crezut că e...

**Tânărul :** Ce ?

**Gravida:** Că au început durerile facerii.

**Tânărul:** Nuuu ...Nu se poate așa ceva

**Gravida:** Atunci ce sunt durerile astea ?

**Tânărul:** Confunzi gazele cu durerile.

**Gravida:** Nuuu... Se mișca, parcă mi-ar da șuturi.

**Tânărul:** (*pune mâna pe burtă, zâmbește fericit*) Parcă nu mai are răbdare, ia uite cum se mișcă!

**Gravida:** Trebuie să mai aibă răbdare câteva zile.

**Tânărul:** Scoate-ți astea din cap, mai ai cel puțin o lună, n-ai văzut ce-a zis bunica? Nimeni nu a născut înainte de termen pe aici. Nu ai de ce să-ți fie frică.

**Gravida:** Ba da, a mai fost o naștere înainte de vreme.

**Tânărul:** De unde ai auzit?

**Gravida:** De la bunica.

**Tânărul:** Ei asta s-a întâmplat foarte de mult.

**Gravida:** Ce contează ?

**Tânărul:** (*face pe nepăsătorul*) Asta s-a întâmplat înainte de venirea noastră pe lume.

**Gravida:** Au pus-o în coșciug de vie pe femeia gravida.

**Tânărul:** Ți-a povestit ție astea ?

**Gravida:** Nu, am auzit când îi povestea maică-ti.

**Tânărul:** Astea au fost de mult. De atunci nici nu s-a mai întâmplat așa ceva. Trebuie să mai dormi puțin

(*Tânăra închide ochii încercând să adoarmă, iar bărbat-su gânditor o mângâie pe cap. De-acum lumina a devenit sclipitoare, dar și liniștea e mai apăsătoare*).

**Gravida:** (*deschide ochii*) Dar dacă mă apucă durerile de-adevărat ?

**Tânărul:** Nu se poate.

**Gravida:** De ce ?



**Tânăru:** Pentru că bătrânii calculează totul.

**Gravida:** Ei nu pot greși niciodată ?

**Tânăru:** Nuuu...

**Gravida:** De ce ?

**Tânăru:** Pentru că greșeala se răsfrânge și asupra lor .

**Gravida:** Dar și tu te-ai speriat.

**Tânăru:** Păi, nu-i normal ?

**Gravida:** Atunci e normal să-mi fie și mie frică .

**Tânăru:** Nici nu am zis altceva. Dar nu e cazul. Peste două zile nu va mai fi nici un pericol. Atunci vor fi aduse înapoi și animalele: cocoșii, măgarii, caii, vitele, oile, găinile; toate vor fi aduse înapoi, chiar dacă doar pentru trei luni, după aceea tu vei naște, iar noi vom sărbători cu focuri de armă primul țipăt al bebelușului nostru, și nimănui nu-i va fi frică de țipetele lui, poate țipa în voie pentru că pericolul nu va mai exista (*o mângâie pe păr*). Toată lumea va cânta, chiar și bătrânii vor dansa și or să bea de bucurie. Trei luni, exact trei luni vor trece în felul acesta; și apoi când va cădea prima zăpadă te voi lua pe tine și bebelușul nostru, vom trece munții și vom pleca de-aici. Tot așa și cei ce vin împreună cu animalele se vor întoarce înapoi pentru că dacă rămân măgarii vor rage, câinii vor lătra, cocoșii vor cânta, așa că sunt nevoiți să plece. Vrei să-ți spun un secret ?

**Gravida:** Spune.

**Tânăru:** Plecăm și nu mai venim niciodată aici. Exact ca și tinerii plecați înaintea noastră. Vom pleca și ne vom bucura de viață pe săturate. Fără frică, până când vom simți că se apropie moartea. Doar atunci ne vom întoarce aici, exact cum au făcut și bătrânii noștri.

**Gravida:** Nu venim aici nici vara?

**Tânăru:** Tu și băiețelul nu. Dar eu voi veni, căci trebuie să le aducem celor rămași cele necesare pentru iarnă. Făină, zahăr, sare, căci nu pot trăi atâția oameni fără provizii ?

**Gravida:** Ai zis tu și băiatul. De unde știi că va fi băiat, poate că vom avea o fată ?

**Tânăru:** Poate că da. Dar așa vine vorba, poftim !

**Gravida:** Dar poate că o să vreau și eu să-m văd mama, tatăl, îmi va fi dor de ei, ce voi face ?

**Tânăru:** Dar pe ei cine i-a legat aici ? Pot veni și ei cu noi.

**Gravida:** Atunci să vină și ai tăi, dacă plecăm de-aici cu toții, nici tu nu vei mai fi nevoit să revii.

**Tânăru:** Ai mei nu vor putea veni pentru că bunica și bunicul s-au reîntors să moară aici. Lasă-i pe ai noștri. Noi să avem grijă de copilul nostru, să crească fără frică (nu observă că tânăra a adormit). Din timpuri vechi se știe că frica îi împiedică pe

oameni să gândească limpede și se creează situații grele deoarece nu poți lua decizii corecte de frică. Adevărul este că trăim cu groază toți. De ce să trăiască și copiii noștri tot așa. Nu voi permite să se întâmple asta (*observă că soția sa a adormit; se ridică ușor și iese din odaie*). (*în salon bătrâna iar se preface că doarme*).

**Tânărul:** Știu că nu dormi, bunico.

**Bătrâna:** Ce-ai băiete?

**Tânărul:** Vreau să te întreb ceva.

**Bătrâna:** Întreabă-mă .

**Tânărul:** Zilele trecute i-ai povestit ceva maică-mi. Ai vorbit despre o naștere timpurie, o întâmplare foarte veche.

**Bătrâna:** Dar pe tine de ce te interesează așa ceva ?

**Tânărul:** S-a speriat nevastă-mea foarte tare.

**Bătrâna:** De ce să se sperie ? Nu-i cazul la ea.

**Tânărul:** Nu, dar totuși s-a speriat. E tânăra, fără experiența. Au afectat-o cele auzite. De fapt și eu sunt îngrijorat.

**Bătrâna:** (*cu o mare satisfacție povestește*). Pe atunci eram tânăra ca nevastă-ta. Ne-am măritat patru fete odată, cu nuntă mar, fast. Dar pentru a ne culca cu soții noștri trebuia să așteptăm cel puțin patru luni. Cei în vârstă ne-au pus în vedere la toate patru pentru ce trebuia să respectăm termenul. Eu și încă două fete am reușit să-i ținem la distanță pe soții noștri. Dar una a greșit și a început să se întâlnească cu bărbat-su în fiecare noapte. Apoi, când mai rămăseseră trei luni până la trecerea pericolului avalanșei au apucat-o durerile facerii. După aceea nimic din ce s-a întâmplat nu a mai putut fi împiedicat. Regulile erau de mult stabilite. Au chemat moașa care a spus că-s dureri de naștere. S-au adunat la sfat cei care trebuiau să judece faptele și s-a hotărât ceea ce de fapt așteptau toți.

**Tânărul:** Adică? Ce s-a întâmplat.

**Bătrâna:** Pe prietena noastră au pus-o în coșciug și au îngropat-o într-un din mormintele dinainte săpate.

**Tânărul:** Dar bărbat-su ce-a făcut?

**Bătrâna:** A plâns, i-a rugat, i-a implorat pentru a-i împiedica, ba chiar i-a rugat să fie îngropat odată cu ea, nu i-a putut îndupleca, i-au refuzat și cererea de a fi îngropați amândoi.

**Tânărul:** Pe urmă ce-a mai fost?

**Bătrâna:** Până ce a trecut pericolul avalanșei și s-a deschis coșciugul deja trecuseră trei luni, iar pentru prietena noastră nu mai era nimic de făcut.

**Tânărul:** Dar aceste reguli nu au nimic omenesc, nici nu-mi pot

închipui așa ceva.

**Bătrâna:** Ba este o măsură necesară pentru ca ceilalți să rămână în viața. Nu puteau pune în pericol pe toți știind că există pericolul avalanșei. Ce altceva puteau face?

**Tânărul:** Nu știu poate că trebuia legată la gură femeia în timpul nașterii, poate asta ar fi împiedicat-o să țipe.

**Bătrâna:** Știi foarte bine că ne este interzis să și gândim la aceste lucruri. Așa a fost și pe timpuri, tot așa este și acum. Dar noi, femeile ne-am vorbit între noi și am încercat și așa ceva. Dar când ? Atunci când nu mai exista nici un pericol și început să naștem una după alta. Durerile erau atât de groaznice și ne făceau să țipam așa de tare, încât răsunau munții din jur și atunci am amuțit pentru că aveam impresia că vom fi acoperiți de zăpadă cu toate că pe munți nu mai era pic de zăpadă. Chiar și plânsetul unui copil ne putea ucide pe toți. Dar să nu uiți că și regulile cele mai nemiloase sunt făcute tot pentru a-i face fericiți pe oameni.

**Tânărul:** Ce fel de fericire este asta? Cum poți avea conștiința împăcată știind că ai îngropat de viu pe cineva?

**Bătrâna:** Cine ți-a în cap așa ceva? Nu-ți obose mintea cu lucrurile astea. O singură nenorocire e mai bună decât o mie de povețe, așa se zice. Poate moartea acelei fete ne-a ferit cincizeci de ani de alte asemenea nenorociri. *(tânărul rămâne tăcut, după care merge la toaletă. Din cealaltă odaie se scoală cu grijă femeia (nora bătrânei) având grijă să nu-și trezească bărbatul și vine în salon, dar parcă se prelinge nu merge. O vede pe soacră care o privește).*

**Bătrâna:** *(face semn spre toaletă)* Fecioru-tu e acolo.

**Tânărul:** De ce tre-ai trezit ?

**Bătrâna:** Pentru că mi s-a făcut foame.

**Femeia:** *(se face că nu aude).* Mai dorm puțin. *(tot atât de tăcut a venit și bărbatul în salon)* *(Baba îl vede pe fiul său, dar repetă prefăcându-se că nu l-a văzut).* Mi-e foame. Mi-e foame.

**Femeia:** Toate le aștepți numai de la mine.

**Bătrâna:** Dacă mă țineau picioarele crezi că mă rugam de tine?

**Femeia:** *(pregătește câte ceva și le pune în fața soacrei).* Vezi să nu verși pe așternuturi.

**Bătrâna:** Dar când am mai vărsat?

**Femeia:** N-am zis că ai vărsat, am zis să nu verși.

**Bătrâna:** Dacă nu am vărsat de ce îmi spui ? Înseamnă că sunt atentă.

**Femeia:** Scoți discuții care nu-și au rostul.

**Bătrâna:** Dacă nu mi-ai da ocazia n-aș scoate nici-o discuție.

**Femeia:** Ei bine ! Zi ce ai de zis atunci !

**Bătrâna:** Mi-ai dat numai uscături. Nici nu pot să le înghit.

**Femeia:** Pentru Dumnezeu, doar n-ai vrea și ceai acum ?

**Bătrâna:** Mi-e de ajuns puțină apă. (*fiul a ascultat răbdător toate împunsăturile; se uită chiorâș la nevastă-sa*).

**Omul:** (*nevastei*) Hai că azi avem o groază de treabă, trebuie să ne pregătim.

**Femeia** (*surprinsă*): Aici erai ?!

**Omul:** Hai, scoală-i pe toți !

**Femeia:** Dacă aș putea să mă ocup și de altceva din cauza mamă-ti (*baba îi face semn că toaleta e ocupată și cere apă*). Femeia vine cu apa, după care merge și ațâță focul din cămin și umple ceainicul destul de mare cu apă. Bărbatul matur se apropie și o mângâie pe obraji pe mamă-sa. Bătrâna o reclamă pe noră-sa clipind din ochi, dar omul e obișnuit cu asta și clipește și el din ochi ca și cum i-ar zice „ia-o așa cum e”. Tânărul iese de la toaletă iar tată-su îi face semn s-o scoale și pe nevastă-sa. Tânărul intră în odaie la ei, se apleacă și o mângâie pe cap pe tânăra gravidă . Ea îl apucă de mână și rămân o vreme cu o expresie fericită întipărită pe fețe.

**Tânărul:** (*cu o voce blândă*) Cum te simți acum ?

**Gravida:** Sunt bine.

**Tânărul:** Ți-am zis eu că nu-i nimic. Ar fi bine să trecem dincolo, de-acum. (*tânăra se ridică, strânge așternuturile, fără pic de zgomot apoi trec în salon amândoi, unde cele două femei se apucă să așeze masa. Tatăl și fiul iau armele de pe perete iar cu cele necesare aduse într-o traistă de tată se apucă să curețe armele. În timp ce femeile așează pe măsuta cele necesare micului dejun, mai și deretică în jurul lor cu mișcări line ca și când ar fi filmate cu încetinitorul. Bărbații termină de curățat armele. Tânărul vrea să încarce arma dar tată-su îl împiedică cu o grimasă a feței. Femeile umplu păhărelele de ceai*).

**Omul:** Acum nu se poate, încă nu a sosit timpul.

**Tânărul:** Oare până unde o fi ajuns apa din jgheab ?

**Omul:** (*arată*) Mai rămăseseră vreo trei degete. (*agață armele pe perete, exact așa cum erau și înainte; femeile își văd de treabă; tânărul pune cutia cu cartușe, undeva aproape de arme, apoi toarnă apă tatălui care se spală pe mâini și pe față și pe când se șterge, fiul îi spune*).

**Tânărul:** Să mă uit la jgheab ?

**Omul:** Dacă nu-ți e lene, du-te ! (*tânărul iese; femeile au terminat de aranjat măsuta*).

**Tânărul:** (*venind de-afară*). Au mai rămas două degete și jumătate.

**Omul:** Poate azi se va umple... dar nu cred să se umple până

măine. Atunci vom trage cu arma.

**Tănărul:** Să dea Dumnezeu șa nu întârzie prea mult.

**Omul:** Da ce atâta graba ?, doar nu ne fugărește nimeni. Poate dura și două zile. (*întâi se așează tatăl la măsuța joasă și apoi ceilalți*).

**Omul:** De ce nu-l scoli și pe tata ?

**Bătrâna:** Lasă să mâncăm liniștiți. Îl satur eu pe urmă. Să nu ne deranjeze acum. Heei...știți voi ce bărbat era acesta ? Nu știți, nu puteai să-l cuprinzi cu brațele... și se mai zice că să-ți fie frică de lupul bătrân...uite, cum arată un lup bătrân...vedeți și voi .

**Femeia:** De așa bătrânețe să aibă parte toată lumea. Este capabil încă să-și poarte de grijă.

**Bătrâna** (*zimbind ironic*): Asta s-o crezi tu !

*(Toată lumea mănâncă în tăcere; Gravida umple păhărelele cu ceai; bătrâna a terminat ce avea în față și mai cere câte ceva, înghionțindu - l ba pe fi-su, ba pe nepotu-su având grijă să nu fie văzut de noră; deodată se ridică în capul oaselor și bătrânul care nu mișcase până atunci; privește aiurit la cei ce mănâncă).*

**Bătrâna:** Hai, apropie-te !... Hai mai strângeți-vă să vină și el (*îi face semn cu mâna*) Hai, apropie-te !. (*Îl ajută pe bătrân și fi-su să se așeze; bătrâna încearcă să-i bage în gură câte ceva de mâncare, cu forța, dar moșul se strâmbă, ca și când i-ar da cel mai amar medicament din lume* ).

**Bătrâna:** (*întinde mâinile a rugă*). Doamne ferește-mă să ajung în halul acesta. Ia-mă în liniște când o veni ziua.

**Bătrânul:** (*cu glas șoptit*). Toți au plecat și eu am plecat.

**Omul:** Lasă tată , mănâncă !

**Bătrânul:** Tinerii, toți au plecat și nu s-au mai întors. Dar noi ce am făcut ? Mereu, cum a trecut iarna ne-am întors. Munceam toată iarna și cu toată agoniseala pe care o câștigam muncind luam făină, zahăr, grâu, sare și tot ce mai trebuia și ne-am întors. Mereu ne-am întors... ca să aibă ce mânca oamenii de aici. În fiecare an v-am învățat să fiți din ce în ce mai tăcuți iar acum suntem tot aici. De aceea onoarea de a trage primul foc de armă îmi revine mie. Așa a fost în orice an și așa va fi si de data asta și tot așa va continua să fie.

**Omul:** Tată mănâncă să te sature. Lasă...

**Bătrânul:** Viteaz și loial este cel care pleacă și după ce își crește copiii revine. Mai mult decât atât cel care alege să se întoarcă aici după ce a avut libertatea să trăiască zgomotos a răs, a țipat, ba chiar a urlat fără frică și revine, acela e viteaz. Există printre voi unul care are de zis ceva despre curajul meu ?

- (*liniște*) . Când tragem cu arma?
- Omul:** Poate mâine, tată.
- Bătrânul:** Unii, poate mă disprețuiesc. Chipurile am simțit apropierea morții și m-am întors să mor pe pământul meu; ca elefanții.
- Omul:** Lasă-i să zică ce vor, tată. Mai sunt și alții care știu că te-ai întors pentru că îți iubești satul.
- Bătrânul (plânge):** De fapt, dacă mă întrebați nici eu nu știu de ce m-am întors definitiv. De-acum nu simt nici un gust nici din mâncare , nici din băutură, nici când trag cu arma, nu mai simt nici-o plăcere. Vorba proverbului...”după ce că nu ai dinți, nici cocoșul nu-ți mai cântă . Asta-i viață ? Ce viață mai e asta?
- Bătrâna:** (*vorbește doar pentru ea*). Lasă că ai avut și dinți și cocoșul nu ți-a tăcut niciodată. Ai trăit din plin. Nu mai vorbi aiurea.
- Femeia:** Aoleu m-am săturat. (*vorbește ca pentru ea*).
- Bătrânul:** Prieteni, dacă trăiești trebuie și dinții să-ți taie ca să muști !... și cocoșul ca să-ți cânte. Doar atunci simte omul că trăiești.
- Bătrâna:** Am văzut noi pentru cine ți-a cântat ție cocoșul. Ce parcă m-am ales eu cu ceva ? .Le-a prins bine tot altora.
- Bătrânul:** Eee... Dacă nu-ți cunoști interesul, normal că nu te alegi cu nimic.
- Bătrâna:** Păi dacă pui cocoșul să-ți cânte de trei ori pe zi, bineînțeles că dispare și interesul și înțelesul. Miere dacă mănânci în fiecare zi, te sature și de miere.
- Bătrânul:** Ei, atunci a fost și vina ta puțin. Altora le plăcea cântatul cocoșului.
- Bătrâna:** Văd că ți s-a dezlegat limba de-a binelea. Mulțumesc lui Dumnezeu că am apucat ziua să văd și cocoșul de care erai așa de mândru, amuțit. Nu mai am de ce să mă amărăsc. (*nervoasă*). Hai, beați ceaiul. Deoarece nu ai nevoie de dinți pentru a-ți bea ceaiul. Vezi că și fără dinți mai poți umple burta cu câte ceva ?... pe când cocoșul oricât te-ai strădui dacă nu mai cântă, tace și gata (*nu mai e nimic de făcut*).
- Bătrânul:** (*se îndreaptă*). Mai taci, femeie, nu-mi spune tu ce să fac !
- Bătrâna:** Ei, bine atunci, hai mai văicărește-te puțin ! Poți să și plângi. Hai, plângi ca să te mai liniștești.
- (*toți mănâncă în tăcere. Casa s-a luminat foarte tare, soarele bate direct în salon. Bătrânul plânge în tăcere. Termină și ceaiul și merge la toaletă. Femeile, mai puțin bătrâna, încep să strângă masa, bătrânul revine și se așează, îi face semn nurorii sale că vrea țigară.*)

**Bătrânul:** Dă-mi!

(*Femeia scoate o țigară de unde le avea ascunse și i-o dă, Bătrânul o ia cu o expresie mulțumită și-i face semn fiului să i-o aprindă, tânăra gravidă se apuca de spălat vasele*).

**Bătrânul:** (*trage cu sete, după puțin către fiu-său*). Tu nu l-ai cunoscut pe unchiul tău. Dacă trăia ar fi fost acum aici lângă mine. Era cu doi ani mai mare. Avea o fire închisă, nu vorbea deloc. Toți trăiam cu frică, nu cumva să facem zgomot și să declanșăm avalanșa! Dar lui îi era și mai frică. Era îngrozit (*arată spre cameră*). Dormeam amândoi acolo. Noaptea avea coșmaruri. Se trezea transpirat. Îl întrebam ce-i, dar nu-mi răspundea. Într-o zi, după ce m-a pus să jur că nu voi spune nimănui, mi-a povestit tot. Mi-a spus că nu poate scăpa de obsesia că într-o bună zi vom sfârși toți datorită unui zgomot. Că nu depinde de noi, putem fi noi atenți, să păstrăm liniștea: „dar dacă într-o bună zi altcineva va face o greșeală”? Un zgomot. În momentul următor vom dispărea toți. Deci, un zgomot și totul s-a sfârșit. Nu mai poți face nimic. Doamne cât suntem de neputincioși!. Ce situație fără ieșire!? Era îngrozit și trăia numai cu gândul că într-o zi avalanșa va cădea. Deci, frica termină omul. Îl roade, frica este viermele care roade omul pe dinăuntru. Într-o noapte iar s-a trezit și mi-a spus exact cuvintele astea: „în clipa asta vreau să ies afară și să urlu. Nu mă pot abține, de data asta o voi face”. „Ești nebun?” „am sărit eu ca ars. Păi, atunci cade avalanșa și vom muri, parcă ziceai că-ți este frică de avalanșă?, Ori nu-ți mai este frică? Mi-a zis că s-a săturat să-i mai fie frică și trebuie să scape de această frică și nu poate scăpa decât urlând. Decât să trăiesc cu frică mai bine mor și știu că mi-am învins frica. O să fac într-o zi așa. O să ies în ușă și o țip și o să urlu căci numai așa pot scăpa de frică. Vreau să zbier. „Bine” am zis, în felul acesta ne scapi și pe noi de frică. De zis am zis, dar m-am speriat acum că poate s-o ia în serios... și dacă iese și zbieră? Deodată moșul ațipește. Fi-su ia scrumiera s-o golească. Nora care spăla vasele, deodată se îndoiaie cu fața schimonosită de durere. Soțul vine lângă ea.

**Tânăru:** (*cu grijă să nu fie auzit de ceilalți*) Ce-i ce s-a întâmplat?

**Gravida:** Iar a început.

**Tânăru:** O să-ți treacă.

**Gravida:** (*geme*). Au, au... Nu rezist. N-o să pot rezista.

**Tânăru:** Trebuie să te abții.

**Gravida:** Nu pot. Nu...poot

**Tânăru:** Caută să rezisti, fii răbdătoare!

(*Bătrâna intuiește câte ceva și începe să-i urmărească cu privirea, foarte atentă dar nu-și poate explica situația*).

**Gravida:** Ce pot să fac ?

**Tânărul:** Nu știu. Nu trebuie să-și dea seama ceilalți.

**Gravida:** Cum ?

**Tânărul:** Hai dincolo. *(se duc în odaia lor cu grijă să nu trezească bănuiele, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic)*. Acum cum îți mai este ?

**Gravida:** Continuă durerile.

**Tânărul:** O să-ți treacă.

**Gravida:** Asta precis sunt durerile facerii, fiindcă niciodată nu am avut asemenea junghiuri. Mi se pare că de mi-a fost frică nu am scăpat.

**Tânărul:** Nu se poate, deoarece nu s-a împlinit termenul. Era aproape de Anul Nou când ne-am culcat împreună...nici nu au trecut nouă luni și mai sunt și cele zece zile în plus sau în minus *(socotește pe degete)*. Mai este cel puțin o lună. Ai început să vezi totul în negru. Lasă deoparte gândurile negre *(soacra vede vasele neterminate și dispariția nurorii, se enervează crezând că i le-a lăsat ostentativ; începe să le spele bodogănină)*. Bărbatul își face de lucru cioplind niște bucățele de lemn. Bătrânul a ațipit iar sforăind ușor, iar bătrâna își rotește ochii în toate părțile percepând că se întâmplă ceva și chinuindu-se să înțeleagă ce; nora a terminat vasele de spălat.

**Femeia:** *(ștergându-se pe mâini)* Ai văzut-o pe noră-ta ?

**Omul:** Sunt la ei în camera. De ce întrebi ?

**Femeia:** A lăsat vasele nespălate.

**Omul:** Las-o mai moale și tu. Mai are fata puțin și naște.

**Femeia:** De ce nu am avut și eu noroc de așa un socru ? La mine nu s-a gândit nimeni în felul acesta.

**Omul:** Nu mai scormoni trecutul.

**Femeia:** Păi, când e vorba de mine nu trebuie să scormonesc nimic. Dar când e vorba de avut grijă, tot eu trebuie să am grijă de toți.

**Omul:** Trebuie să ai grijă. Asta îți este menirea. Și de noi vor avea grijă copiii noștri.

**Omul:** Mă miră că te aștepti să aibă grijă de noi. Tineretul de azi nu se mai întoarce. Stai să vină și copilul pe lume și ai să vezi. Vor pleca și nu vor mai reveni niciodată. Asta e altă generație, nu ca noi.

**Omul:** Băiatul meu e deosebit, nu ca alții; el se va întoarce.

**Femeia:** Poate că el o să vrea, dar o să-l lase nevastă-sa ? Nu vezi că face numai ce zice ea ? Parcă numai femeia lui a fost gravidă până acum. Ce să zic...E prima gravidă din lume

*(Bătrâna se chinuie să audă ce șoptesc cei doi și-și lungește gâtul)*



ce să vadă ce se întâmplă și în odaia tinerilor; nu prea înțelege se petrece).

**Omul:** Termină. Te-ai apucat iar să faci pe soacra ?

**Femeia:** Păi dacă spun adevărul fac pe soacra, ce să zic...

**Omul:** Ei, hai, că ai lungit-o. Te-am văzut și pe tine ce noră „bună” ai fost., nu am uitat câte i-ai făcut mamei. Încă o mai cicălești pe biata bătrână (*liniște*).

*(Tânăra transpiră toată, soțul îi șterge cu un prosop fruntea . Durerile au mai slăbit-o).*

**Tânărul:** Vezi, că a trecut !?

**Gravida:** Mulțumesc lui Dumnezeu.

**Tânărul:** Să mergem dincolo să nu dăm de bănuț.

*(Tinerii revin. Bătrâna e preocupată să dezlege ce se întâmplă; tânăra merge spre locul unde lăsase vasele neterminate).*

**Femeia:** Nu te mai deranja fetițo. Le-am spălat eu.

**Tânărul:** A avut amețeli mamă. (*trece și el lângă tat-su și se apucă de cioplit; omul a înșirat cele terminate și se apucă de altele. Tânăra gravidă îl învelește pe bătrân, mai aranjează lemnele de lângă cămin și scormonește în foc*).

**Bătrâna** (*cu voce slabă*): Băiete mă duci....(*arată spre toaletă*).

*(Bărbații sar amândoi o iau de brațe și o duc încet și cu grijă spre toaletă; e clar că habar nu au că bătrâna poate merge și singură).*

**Femeia:** (*închide ușa după ei*). Of... crăpara-i.

**Gravida:** Bine că cel puțin spune, mamă, dar dacă nici nu se cerea la toaletă, ce ne făceam atunci ?

**Femeia** (*furioasă*): Ce era să facem ? Nu mă amăram atât dacă aveam un ajutor cât de mic!

**Gravida:** Ai puțină milă, mamă, m-am îngreunat de-a binelea și totuși caut să te ajut atât cât pot (*femeia tace, bărbații o aduc pe bătrâna și o așează cu grijă la loc*).

**Bătrâna:** Ah... Dumnezeu să vă dea sănătate. Tot ce vă doriți să vă dea prea bunul Dumnezeu. Pe ce puneți mâna să se prefacă în aur. Și ție să-ți dea Dumnezeu un copil ca un bulgăre de aur!

**Tânărul:** Mulțumesc bunico. Să te audă Dumnezeu, bunico și să mi-l dea în ziua și la ora care trebuie. Scăpăm și noi de frică în

felul acesta.

*(Bărbații trec iar la cioplit; bătrâna dă semne că îi vine să strănute; își astupă cu mâinile gura și nasul; strănută înfundat).*

**Ceilalți:** Să trăiești !

**Bătrâna:** Și voi.

**Bătrânul:** *(se trezește deodată și începe să povestească despre frate-său, exact de unde rămăsese)* „Nu...” am zis, nu poți face asta, nu ai voie să țipi, deoarece vom muri toți atunci. Tu nu te gândești că ne omori pe toți? Ba da, dar nu mă pot abține. Îmi vine să ies la ușă și să urlu, în același timp plângea. Mi-am dat seama cât suferă. Of Doamne, ce fel de obsesie e asta, să-mi vină să urlu știind că astfel vă pot omori pe toți. Mă lupt cu această ispită care devine tot mai puternică, mi-e frică, mă îngrozește gândul că nu mă voi putea înfrâna. Înțelegi că doresc să urlu cu mai multă ardoare decât aș putea dori o femeie? Suspina că nu-și poate scoate din cap ideea nebunească. „Parcă mintea nu mai știe altceva, tot timpul mă împinge:, du-te și urlă, du-te, du-te nu mai sta, vrei să scapi ?, du-te și zbiară cât te țin bojocii. Atunci te vei elibera. Priveam în ochii lui, suferința mea era și mai mare, de ce? Pentru că frica avalanșei exista în toți, dar eu mai aveam una în plus.. Acum îmi era frică și că frate-meu va ieși și va urla. Eram ca o umbră a lui. Tot timpul cu ochii pe el îl rugam din priviri să nu o facă, îl imploram fără cuvinte să aibă milă, l-am surprins de multe ori cu pumnii strânși și cu gura deschisă gata să zbiere și tot de atâtea ori o închidea la loc. Într-o zi mi-a zis: „Gata, nu mai vreau să țip” Vai ce m-am bucurat că s-a făcut bine, nu puteam să cred: Adevărat ? l-am întrebat plin de speranță ? A zis Da; M-am gândit că un țipăt nu mi-ar da o satisfacție așa de mare: „Mai bine trag cu arma” Daa... E mai bine să trag cu arma, foc după foc. Îți dai seama cum vor veni munții de zăpadă peste noi dacă trag cu arma? O, Doamne ! Allah apăra-ne! Frate-meu a înnebunit de-a binelea, își pierduse mințile văzând cu ochii. Nu mai era nimic de făcut. Am fost nevoit să-mi calc jurământul. M-am dus și i-am povestit tatii. Să ascundem gloanțele, a zis tata. Nu, am zis și dacă se enervează și începe să urle? Păi, nici nu-i nevoie să tragi cu arma, tată pentru a provoca o avalanșa, e destul să țipi.

Frata-meu e hotărât să ne pună munții în cap și tu tată încă nu poți accepta realitatea, te gândești cum să-l aperi pe el, dar la mine nu te gândești? Și eu sunt fiul tău, pe mine cum mă aperi ?, fiindcă atunci mor și eu. Tată, chiar dacă scăpăm de avalanșa trebuie să accepți că frate-meu e

și

nebun, trebuie să dăm de știre că nu se știe ce va face

atunci va și vina noastră că nu am anunțat. Dacă reușim să ascundem de data asta ce vom face data viitoare ? dacă va provoca avalanșa cine va scăpa? Poți sacrifica atâtea vieți ? pentru a scăpa o viață. Ar fi asta o dovadă de milă. Nu trebuie neapărat să anunți colectivitatea? Vor găsi o cale, chiar dacă e fiul tău, trebuie luate măsuri tată. Tata a rămas tăcut o vreme, se vedea că de data asta a luat-o în serios. După o vreme mi-a zis: „Ai dreptate, n-are rost să mă opun”. S-a dus și i-a anunțat pe cei din sat (Comitetul bătrânilor). Au venit, au ascultat în tăcere. Au rămas gânditori îndelung neștiind ce ar trebui să facă, deoarece era prima oară când aveau de a face cu o asemenea situație. Tata nu a mai avut răbdare: Ce aveți de gând să faceți cu băiatul meu? Am dreptul să știu. Ce putem face consătene. Se știe ce avem de făcut; doar nu vom aștepta ziua când ne va îngropa pe toți în zăpadă fără să luăm nici-o măsură. Și atunci ce ați hotărât ?, a întrebat tata. Îl vom lega de mâini , de picioare, la gură și îl vom ține închis până trece pericolul pentru că nu putem avea încredere în unul care și-a pierdut mințile. Păi, și-atunci cum va putea mânca sau bea, ce vreți să-l omorâți? Ne pare rău, dar nu ne rămâne nimic altceva de făcut decât să-l ținem legat și păzit. Tata s-a mai opus o vreme dar nici n-au vrut să audă. Au pus mâna pe fratele meu, l-au legat bine și l-au culcat într-un ungher al casei. Doi executanți îl păzeau, din când în când îl dezlegau la gură și-i îndesau câte ceva de mâncare, pe de o parte ,că pe de alta îi astupau gura cu labele lor mari să nu cumva să țipe. Cincisprezece zile a durat acest chin. Cincisprezece zile e ușor de zis, dar cât de greu au trecut și apoi au venit cei doi călăi , chipurile paznici ai lui, și ne-au zis: „ Fiul tău a murit”. N-am aflat până în ziua de azi dacă nu cumva a fost sufocat de cei doi (*adoarme*).

**Omul** (*către fi-su*): Știi povestea ?

**Tânărul**: Cum să nu știu!

**Gravida**: Chiar și eu am auzit-o de cel puțin trei ori.

**Bătrâna** (*către fiul ei*): Și eu am născut prima oară când a trecut pericolul avalanșei. Te-am născut pe tine. Apoi când a căzut prima zăpadă am plecat de-aici. Dar și acolo unde nu era pericol, tot așa tăcuți eram. Ne-am mutat într-un cartier unde eram mulți plecați de prin părțile noastre. Degeaba schimbam locul, nu puteam să fim ca ceilalți, gălăgioși, tot așa tăcuți am rămas. Localnicii ne iubeau, eram tăcuți și muncitori. Ne foloseau la tot felul de munci pentru că noi nu-i refuzam niciodată.

Nu știam să zicem nu. Dacă ziceau vino, veneam; dacă ziceau du-

te, plecam. Nu reacționam în nici un fel, ne mulțumeam cu ce ni se dădea. Ne puneau la cele mai grele munci. Munceam și tăceam. Localnicii erau foarte deosebiți față de noi. Gălăgioși, certăreți, râdeau cu gura până la urechi, țipau unii la alții ... Ne acceptaseră, țineau la noi da nu ne dădeau voie să le stricăm cheful povestind despre locurile de unde veneam noi și cum trăisem pe-aici. Ziceau: „v-am primit ? , vreți să munciți, ce mai vreți? Nu vă putem da voie să ne stricați dispoziția cu problemele voastre”. Mai apoi am rămas din nou gravidă. Tot băiat, dar nu a trăit, după el am mai născut o fată, nici ea nu a trăit. Cât despre acesta (*arată spre bătrân*) a început să se schimbe. Chipurile tot din cauza celor întâmplare lui frate-său., în fiecare noapte venea beat acasă „suferința asta nu se va sfârși, devine din ce în ce mai obsedant gândul că am o mare vină, că a murit datorită mie”. Îl credeam. ... După un timp am aflat că mergea la altă femeie. De ce mergi la ,alta ? Ce treabă ai tu cu altă femeie ?. Pe motiv că suferă din cauza celor întâmplare fratelui său, îmi spunea să-l las în pace „ Lasă-mă, că nici nu știu ce mai fac de durere, nu mă mai pisa la cap și tu”. Altfel nu știu ce-o să se întâmple cu mine, suferința asta, muștrările de conștiința mă vor ucide. Dacă umblu și eu sau dacă beau o fac numai pentru a scăpa de gânduri. Azi așa, mâine așa, a luat la rând aproape toate femeile de prin preajmă. Uite așa am învățat eu, datorită lui câte trebuie să îndure o femeie pentru a-i alina suferința soțului său. Aveam o vecină care știa că bărbatul meu apucase pe cărări greșite; într-o zi a venit la noi și mi-a zis că ea vrea să mă ajute: „și că pentru a-l atrage pe bărbat la casa lui, trebuie să mă gătesc, să mă sulemenesc și în loc să plâng după el să-l primesc zâmbind în prag. Am făcut și așa: gătită, sulemenită și cu mâncărurile care îi plăceau cel mai mult pregătite, îl așteptam să se întoarcă acasă, dar nici asta nu m-a ajutat, nici nu mă vedea. Venea acasă băut, mâncat și cu poftele satisfăcute. Atunci am văzut că omul sătul nu se mai uită la alte bucate ori cât de bine ar fi pregătite. Atunci vecina m-a învățat că din când în când să fac pe bolnava și alte ori să zic și de copil că este bolnav și că eu fiind bolnavă nu pot avea grijă așa cum ar trebui și că să se implice și el în îngrijirea mea și a copilului. Am urmat toate aceste povețe, am încercat toate tertipurile până ce cl-am mai domolit. Dar cu ce preț, m-a făcut să sufăr enorm, am suferit atât de mult și printre străini. Ce vă uitați voi la el că acum doarme ca un cotoi bătrân. M-a făcut să sufăr foarte mult (*deodată grăvida începe să se schimonosească de durere. Junghiurile parcă o îndoie în două. Cu mare greutate și având grijă să nu fie observată trece în odaia lor. Bărbatul ei imediat se duce după ea. Toate astea nu scapă*

*ochiului atent al bătrânei care-i urmărește cu privirea.*

*Plină*

*de-o spaimă din ce în ce mai mare, începe să priceapă cum stau lucrurile).*

**Gravida:** Au... Doamne, nu mai rezist. Dumnezeule, nu mai pot

**Tânărul:** Rabdă puțin. Mai rabdă. Ah...ce pot să-ți fac ?

**Gravida:** Astea sunt dureri de naștere, înțelege odată, nu știu ce-ai putea face, dar fă ceva. O, Doamne , salvează-mă, Fa ce știi, ajută-mă! (*în salon bătrâna tot face semne desperade spre fiu-său pentru a-l face să priceapă cum stau lucrurile. Văzând că fiu-său n-o bagă în seamă se ridică în picioare foarte tulburată și se duce glonț la el. Noră-sa, care o știe imobilizată în pat rămâne cu gura căscată de uimire).*

**Bătrâna:** Fiule. (în același timp trage și de nora sa) Fato.

**Omul:**Ce-i mamă ?

**Femeia:** A...a mers, mamă-ta merge!

**Omul:** Mamă, tu poți merge ?

**Bătrâna:** Ce, ce fac merg ? A... merg, da merg. Dar lăsați asta, acum. Nora voastră va naște.

**Omul:** Ce tot zici tu, mamă, acolo?

**Femeia:** Mamă-ta merge, merge.

**Omul:**Măi femeie, tu n-o auzi ce spune? Zice că va naște nora noastră.

*(Toți trei merg în camera tinerilor. Plini de spaimă urmăresc muți ce se întâmplă. Cei doi nici nu-i bagă în seamă. Tânărul îi face semne desperade gravidei să tacă. Tânăra se zvârcolește chircindu-se de durere).*

**Omul:** Ce se întâmplă, fiule ?

**Femeia:** Ce-i, ce s-a întâmplat ?

**Tânărul:** Nimic. Nu-i nimic.

**Femeia:** Cum nimic, tu nu vezi? Uită-te !

**Gravida:** ( încercând să se abțină): Mă doare burta. Nu-i nimic, îmi va trece imediat.

*(Toți privesc fix la gravidă care acum încearcă să stea dreaptă. Tânăra, în disperarea ei de a nu țipa și de a diminua junghiurile, își schimonosește fața strângând din dinți, dar nemaiputând îndura se lasă moale în genunchi).*

**Femeia:** Asta! Asta! O, Doamne! ( arată spre gravidă).

**Tânărul:** Nu, mamă. E doar o durere de burtă.

**Femeia:** Spre, Doamne să fie așa. Vrei puțină apă?

**Gravida:** Nu mai rezist, gata (*începe să geamă încet*)

**Tânărul:** (punându-i palma pe gură). Hai, că-ți trece, acum trece.

**Femeia:** Nu trece.

**Omul:** Ce se întâmplă ?

**Tânărul:** O doare burta, tată.

**Femeia:** Nu, nu-i doar o durere de burtă, sunt durerile facerii. La câte nașteri am avut, le recunosc. Contractții, asta e, contractții !

**Omul:** O, Doamne, nu.

**Bătrâna:** V-am zis eu vouă.

**Femeia:** Ei, ei...ce facem acum ?

*(pe tânăra au lăsat-o puțin durerile, se calmează, dar boabele de transpirație de pe față trădează prin ce a trecut)*

**Tânărul:** V-am zis eu, că-i va trece, vedeți că i-a trecut ?

**Femeia:** Nu, nu i-a trecut. Doar au lăsat-o, puțin, vor reîncepe.

**Omul:** De unde știi ?

**Femeia:** Dacă nu știu eu, cine vrei să știe , tu ?. Ce dacă nu-mi trăiesc copiii? Am născut cel puțin de șase ori. Să vorbim deschis. Astea sunt dureri de naștere *(pentru moment toți tac)*.

**Tânărul:** Cum poți fii, mamă, atât de sigură ?

**Femeia:** Mi se pare că ai auzit ce-am spus. În afară de tine am trecut prin așa ceva, de cel puțin cinci ori. *(tăcere)*

**Omul:** Trebuie să fim foarte siguri.

**Gravida:** Mi-a trecut, gata. Mi-a trecut. Nu era decât o durere de burtă.

**Bătrâna:** Așa este totdeauna. Întâi te doare, apoi îți trece, iar te doare, iar îți trece, după puțin iar te doare, și apoi...

**Tânărul:** Cum adică ?

**Omul:** *(hotărât)*. Du-te după moașă.

**Tânărul:** Dar, tată.

**Omul:** Trebuie chemată moașă. Suntem obligați s-o chemăm.

Dacă nu sunt dureri de naștere, nu va mai fi nici o problemă.

Așa ne vom liniști toți, și noi și voi. Decât să ne culcăm pe o ureche, mai bine să ne asigurăm că nu sunt probleme.

**Tânărul:** Și dacă sunt, într-adevăr, durerile facerii ?

**Omul:** Cheam-o, să vină!

**Tânărul:** Și dacă sunt durerile facerii, te-am întrebat ?

**Omul:** Atunci vom face ceea ce ni se va cere. Nu avem altă cale.

Trebuie chemată moașă *(toți tac pentru moment)*.

**Omul:** Nu ne mai putem asuma răspunderea. Orice secundă care trece, lucrează împotriva noastră. Trebuie să respectăm legile.

**Tânărul:** Dar, tată...

**Omul:** *(hotărât)*. Știm legile, nu le putem încălca. Nu putem pune în pericol viețile celorlalți. În fața legilor suntem toți egali. Toți

procedăm la fel. Cheamă moașa.

**Tânărul:** Nu.

**Omul:** Trebuie chemată.

**Tânărul:** Nu sunt dureri de naștere, a mai avut și i-au trecut, după ce a fost la toaletă. Vedeți și voi că i-a trecut, poftim. Nu o mai doare nimic. Acum să mai așteptăm ceva.

**Omul:** Ce să mai așteptăm ? Să nască ?

**Tânărul:** Dar, nu va naște.

**Omul:** De unde știi ? Nu putem fii siguri. Trebuie să fim siguri. Cheamă moașa, am zis !

**Tânărul:** Stai, mamă să nu-i alarmăm pe toți de pomana. Ce rost are ? Să mai așteptăm !

**Omul:** Ce să mai așteptăm ? Ne faci să pierdem vremea. Hai, nu mai trage de timp. Du-te și cheam-o.

**Gravida:** Stai mamă ! Vezi, că mi-a trecut ? Uite nu mai am nimic. Îți jur că nu sunt durerile facerii. Îți jur...

**Bătrâna:** Păi, atunci de ce îți este frică, copilă ? Moașa ne va confirma iar noi ne vom liniști. Nu-i așa copila mea ?

**Omul:** Are dreptate, mama. Trebuie să fim siguri și asigurarea asta ne-o poate da doar moașa.

**Tânărul:** Și dacă sunt contracții și trebuie să nască ?

**Femeia:** Doar ți-am răspuns la asta, nu ? Nu vom fi și noi pedepsiți, dacă nu anunțăm din vreme ? Nu știi că cea mai mare vină o poartă cel care tănuiește o asemenea situație, nu știi ?

**Omul:** (*hotărât*). Trebuie să fim siguri. Ori voi nu ați ținut cont de calcule și ați început legătura mai devreme ?

**Tânărul:** Mă crezi atât de iresponsabil, tată ?

**Omul:** Atunci, de ce nu chemi moașa ? De ce ? Spune, de ce te opui ? Răspunde, nu mă auzi ? De ce ? Spune... spune

(*omul venind lângă tânăr îl tot strânge, ba de mâini, ba de obraji, ba de brațe, căutând în felul acesta să-și verse ciuda și mânia*).

**Tânărul:** Nu-i așa cum gândești, tată, îți jur că nu-i așa, nu.

**Omul:** Atunci de ce te temi, neisprăvitule ? (*continuă să-l ciupească*). Vrei să-mi pătezi onoarea și obrazul ? Să mă faci de două parale ? Nu puteai să mai rabzi o lună, animalule ? Dacă erai stăpân pe nădragi, nu ne mai veneau toate astea pe cap. După toate astea cum voi mai da eu ochii cu lumea ? Vrei să ne iasă vorbe și să ne știe lumea de familie care nu-i stăpână nici pe șalvarii lui, nerușinatule. Dacă aveai puțină răbdare, nu ne aruncaii în primejdie pe toți. O să fim marginalizați. Nu se va mai uita nimeni în ochii noștri. O să ne iasă numele de oameni pe care nu te poți bizui. Niște nimicuri

care au aruncat în pericol viața comunității din cauză că judecă

cu capul care îl are în pantaloni.

**Tânărul:** Tată, ți-am zis că n-am făcut-o, n-am făcut-o.

**Gravida:** (*plânge înfundat*) : N-am încălcat, tată, nici o lege. Nu am făcut-o mai înainte, te rog înțelege.

(*Bărbatul matur, în sfârșit, înțelege că a mers prea departe și se oprește*).

**Femeia:** îl trage pe fiul din mâinile soțului). Ajunge, lasă. Ți-a spus că nu a făcut-o. (*bărbatul se potolește*).

**Omul (către soția sa):** Bine, atunci, du-te și cheamă moașa. Nu mai pierde vremea. Hai, repede!

**Femeia:** Merg, și ce să-i spun ?

**Omul:** Spui că avem bănuieli cu privire la situația nurorii și că am chemat-o ca să fim siguri dacă există ori nu vreo problemă. Spui că acum s-a întâmplat. Nu dai nimic de înțeles. Să nu se creadă că am tras de timp și nu le-am zis imediat.

(*Soția aruncă pe ea o broboadă și iese. Ceilalți așteaptă plini de tulburare; gravida plânge în tăcere; tânărul îi pune căștile pe cap ca să asculte muzică*).

**Cortina**



## Actul doi

*(Aceeasi casă. Tinerii plini de spaimă și emoție așteaptă triști în camera lor căutând desperați o ieșire, fără a vorbi între ei. Bărbatul privește pe fereastră. Bătrâna și-a reluat locul în culcuș și nu-și dezlipește privirea de la ușă. Bătrânul doarme în continuare. De afară, vine femeia).*

**Omul:** Ce-ai făcut ?

**Femeia:** I-am spus.

**Omul:** Ce-a zis ?

**Femeia:** Vine.

**Omul:** De ce nu a venit odată cu tine ?

**Femeia:** A zis că trebuie să-i anunțe și pe ceilalți.

*(femeia trece în odaia tinerilor și cu toate că are o mică ezitare, o mângâie, totuși, ușor, pe cap pe gravidă, ca un fel de consolare).*

**Gravida:** A venit ?

**Femeia:** O să vină, s-au mai repetat durerile, cât am fost eu plecată ?

**Gravida:** Nu.

**Femeia:** Să sperăm că ne-am speriat degeaba.

**Gravida:** Sa dea Dumnezeu !

**Femeia:** Poate nu-s dureri de naștere.

**Gravida:** Să dea Dumnezeu !

**Femeia:** Nu ești furioasă pe mine, nu ?

**Gravida:** Dar, ce, parcă am acest drept ?

**Femeia:** Ce să facem ? Eram obligați să anunțăm . Eu sau altcineva, ori cine, nu conta, aveam această obligație.

**Gravida:** Știu (*tace puțin*) Și apoi... mi-e frică

**Femeia:** Știu, dar nu ne rămânea de făcut altceva. Așa-i procedura.

**Gravida:** Mi-e foarte frică.

*(omul venind de la fereastra, către soția sa)*

**Omul:** Vin. (*amândoi se duc și deschid ușa*)

**Femeia:** Bine ați venit!

**Omul:** Pofțiți!

*(întâi intră moașa, apoi un executor)*

**Moașa:** Bună dimineața!

**Executorul:** Bună ziua!

**Ceilalți:** Bună dimineața și vouă.

*(moașa sărută turcește mâna bătrânei și tânărul sărută mâna moașei)*

**Moașa:** Să trăiești, băiete.

**Tânărul:** Nu-s dureri de naștere.

**Moașa:** Să dea Dumnezeu, să nu fie !

**Femeia:** Doriți să beți ceva ? (apă , ceai, cafea)

**Moașa:** În astfel de situații minutele sunt prețioase. Să nu pierdem vremea. Dacă nu există motive de îngrijorare, nu voi pleca fără să beau de la voi o cafeluță.

**Femeia:** Să ne ajute Dumnezeu!

**Moașa:** Așa să ne ajute Dumnezeu ! Unde e gravida ?

*(femeia înainte iar moașa după ea se îndreaptă spre odaia tinerilor)*

**Omul :***(către executor)* la loc, nu mai sta în picioare.

(*executorul se așează; moașa se duce la tânără și o mângâie pe cap*)

**Moașa:** (*către femeie*) Tu ieși! (*femeia iese*). Să te ajute Dumnezeu, copilă!

**Gravida:** (*vocea îi tremură*). Mulțumesc mătușă!

**Moașa:** Mai întâi să stăm de vorbă. Dar vei răspunde sincer la toate întrebările mele, bine ?

**Gravida:** Bine, să vorbim.

**Moașa:** Când ați început să vă culcați amândoi ?

**Gravida:** Pe la mijlocul lui decembrie.

**Moașa:** Mai înainte de asta ați mai avut ceva ? Nu va-ti sărutat, nu v-ați lăsat purtați de val ? Vezi să nu-mi ascunzi nimic.

**Gravida:** Dar nu ascund nimic.

**Moașa:** Te întreb pentru binele tău.

**Gravida:** Dar, jur că nu ascund nimic. (*moașa socotește lunile pe degete*).

**Gravida:** Mi-e tare frică, mătușă.

**Moașa:** N-ai motive de teamă, copilă. După calcule nu există nici-o eroare. Mai ai, el puțin, o lună până la termen.

**Gravida:** Să dea Dumnezeu!

**Moașa:** De-o fi să naști acum, asta ar însemna că v-ați culcat cu mult înainte de data pe care mi-ai spus-o mie. (*din nou numără pe degete*) Așa e bine. Din decembrie dacă o fi, vei naște peste o lună, dar socoteala greșită se zice că se întoarce și de la Bagdad. Dacă nu-mi ascunzi nimic, aceste dureri nu au de-a face cu nașterea (*bănuitoare, îi studiază fața*).

**Gravida:** (*își dă seama, că nu o crede*). Nu ți-am ascuns nimic. Și de fapt nici nu puteam fi împreună că ne păzeau familiile pe amândoi și nu ne dădeau voie să ne vedem nici de departe, dar să mai rămânem singuri amândoi.

**Moașa:** Păi, dinamita se ține lângă foc, copilă ? Mai ales că am avut o experiență foarte dureroasă în trecut.

**Gravida:** Și pe ea, tot mata, ai consultat-o ?

**Moașa:** Nu, dragă, dar ce eu sunt așa bătrână ? Întâmplarea aceea a avut loc, pe când era bunica tânără, dar de atunci și până acum nu s-a mai întâmplat așa ceva și sper că nu se va mai întâmpla.

**Gravida:** Să dea Dumnezeu !

**Moașa:** Se pare că nu-ți mai este așa de frică .

**Gravida:** (*încă îi mai este frică, dar zice*) Da...mi-a mai trecut.

**Moașa:** Așa, așa să-ți treacă. Și așa frica nu a scăpat pe nimeni de moarte. Acum putem să ne uităm. Vino și întinde-te aici.

Hai...întinde-te, ca să fim siguri.

*(gravida se întinde pe-o parte)*

**Moaşa:** Nu așa, dragă, pe spate *(iar tânăra se întinde pe spate, cu capul spre public)*.

**Gravida:** Așa, trebuie ?

**Moaşa:** Da. Îndoaie genunchii și trage rochia. Așa...foarte bine.*(mai trage și moaşa puțin de rochie)*

**Moaşa:** Ridică puțin fundul...hai, hai ridică și scoate chiloții *(se apleacă, o palpează pe ici, pe acolo, repetă de câteva ori palpările și se ridică)*. Poți să te îmbraci. *(tânăra se ridică, se îmbracă și așteaptă cu ambele mâini înlănțuite pe burtă)*.

**Moaşă:** Când ai avut prima contracție ?

**Gravida:** *(cu o voce nesigură)*. Atunci, când v-au anunțat.

**Moaşă** *(enervată)*: Pe mine să nu mă minți. Când ? Trebuie să știu. Chiar dacă alții nu vor ști. Eu trebuie să știu...sper că nu m-ai mințit puțin mai devreme.

**Gravida:** Nu te-am mințit.

**Moaşă:** Te-am întrebat de primul junghi.

**Gravida:** Înainte de a se lumina de ziua.

**Moaşă:** Apoi...?

**Gravida:** După o vreme s-a repetat.

**Moaşă:** După aia ?

**Gravida:** Am mai avut un junghi.

**Moaşă:** După aia?

**Gravida:** De atunci nu am mai avut nici un junghi.

**Moaşă:***(tace gânditoare, cam treizeci de secunde)*. Știi, copilă, o cunosc bine pe mama ta. De ani buni suntem vecine. Trebuie să știi că sunt foarte dezamăgită că trebuie să-i anunț pe cei din conducerea satului. Este spre binele tuturor să le spunem. *(cu voce și mai joasă)*. Lor le spunem despre ultima durere, ne-am înțelese?

**Gravida:** Am înțelese.

**Moaşă:** Altfel, veți avea necazuri toți cei din familie. Dați de belea, să știi ! A, să nu uiți că Dumnezeu e mare și toată speranța ta s-o pui în el. Dar, poate că nu sunt dureri de naștere cele ce ai pățit.

**Gravida:** *(neputincioasă)*. Dă, Doamne! Mama și tata vor veni și ei aici ?

**Moaşă:** Nu e împotriva legilor.

**Gravida:** Chemați-o cel puțin pe mama.

**Moaşă:** Nu ne dă voie legea și tradiția. Tradiția. Judecată are loc acolo unde te afli. Iar sentimentalismele sunt interzise cu desăvârșire *(iese)*.

**Omul:** Ce e, care e situația?

**Moaşă:** Să mă spăl întâi pe mâini. *(femeia ia apă fiartă cu o cană*

*de tablă, amestecă cu apă rece și toarnă moașei)*

**Femeia:** Nu cumva...

**Moașa:** (*ștergându-se pe mâini*). Aș fi vrut foarte mult, dar n-am avut norocul. Trebuie să plec, fără să mai beau cafeaua. Nu vă supărați pe mine, acesta e regula. Trebuie să-i anunț pe cei în măsură. Ce pot să zic. Sper să treacă cu bine (*către executant*). Tu aștepți aici

*(moașa pleacă încet, încet, iese; femeia închide ușa după ea. Toți sunt triști. Bătrânul tot mai doarme. Tânărul se duce în odaie și o îmbrățișează pe nevasta-sa).*

**Bătrânul :** (*deschide ochii, privește în jur și reia povestea de unde rămăsese*) Dar dacă mă întrebați pe mine vă voi spune că fratele meu nu a murit de moarte bună. A fost ucis.! Fără pic de milă la-au ucis (*deodată îl vede pe executant*). Voi călăilor, voi l-ați ucis pe fratele meu. L-ați sufocat cu mâinile voastre. Voi ucigașilor. Ucigașilor. (*bătrâna caută să-l calmeze; așteptarea plină de încordare durează; executantul se chinuie să înțeleagă ce are bătrânul cu el; privește pe fereastră din când în când. Bătrânul a tăcut, dar aruncă priviri furioase spre executant; și omul se plimbă prin casă privind pe fereastră*).

**Omul:** Vin.

**Femeia** (*către soacră-sa*): Ridică-te și vino la ușă să-i întâmpinăm. Oricum poți să mergi. Să nu creadă că dăm dovadă de lipsă de respect.

**Omul:** Nu te mai lua de mama.

**Bătrânul:** I-au sugrumat. Ucigașii. Paznici ucigași.

**Bătrâna:** Taci că ăștia nu sunt aceiași. Amesteci toate lucrurile.

**Bătrânul:** Le amestec? Țsta era unul din ei, tu erai, recunoaște ucigașule, tu erai, o știu foarte bine.

**Executantul:** (*către bătrân*): Pe cine am sugrumat noi tataie ? Eu știu că nu am omorât pe nimeni. Despre ce vorbește acesta frate ?

**Omul:** Tata a îmbătrânit foarte. I-a reînviat în minte o întâmplare foarte veche. Nu-i da atenție. Acum crede că trăiește aceeași întâmplare.

**Bătrânul:** (*repetă ca pe un refren*) Paznic ucigaș. Paznic ucigaș. Paznic ucigaș.

**Executantul:** Na...! Că am dat de dracu

**Bătrânul:** Paznic ucigaș. Paznic ucigaș. Paznic ucigaș.

**Executantul:** Ei...dar nu se mai poate așa. Ce înseamnă asta

**Omul:** (*face semn că o rezolvă el*). Ajunge tată de-acum. Mai taci

(moșul tace bosumflat, ceilalți toți se duc la ușă, omul deschide

ușa). Pofțiți!

**Femeia:** Bine ați venit !

**Bătrâna:** Pofțiți. Pofțiți. Venind ați onorat umila noastră casă (grupul format din președintele comisiei, alți doi membri (o femeie și un bărbat) și încă doi executanți intră î).

**Președintele:** Bună ziua. Vă salut!

**Toți ceilalți:** Bine ați venit....Pofțiți.. Pofțiți!

**Bătrânul:** (arată spre noul executant nou venit). Ha...iată-l și pe cel de-al doilea ucigaș. Îl vezi, acesta e al doilea. (bătrâna îi face semne să tacă , deoarece îl va supăra pe fiul său)

**Femeia:** Pofțiți! Luați loc, vă rog. Unde vreți să vă așezați ?

**Președintele (privește în jur, căutând un loc potrivit):** Să ne așezăm așa, undeva mai sus, deoarece la treaba ce o avem de făcut aici, așa se cere.

**Omul (arată cu mână):** Este bine aici ?

(președintele privește spre ceilalți membrii care confirmă dând din cap)

**Președintele:** Da...este bine acolo.

(Toți se așează în afară de executanți care rămân în picioare în dreptul ușii. Membrii familiei privesc temători și atenți la cei sosiți)

**Președintele:** Aduce-ți și o măsuță (li se aduce)

**Omul:** Mai doriți și altceva ?

**Președintele:** Mi se poate usca gura în timpul dezbaterilor...Așa că adu apă și pahare pentru toți (femeia aduce apă și câteva pahare din lemn cioplit și le pune în fața lor pe măsuță)

**Președintele:** Să trăiești, fata mea. Unde îți e nora ?

**Femeia:** Să o aduc ?

**Președintele:** Imediat...să nu mai pierdem timpul.

**Femeia (către fiul său):** O chem eu.

(merge și o face semn gravidei să vină)

**Președintele: (către bătrână)** Dacă nu e și ea de față nu se poate vorbi nimic. Nu-i așa ?

**Bătrâna:** Așa este .

**Președintele:** Toată lumea să ia loc iar cei întrebați să vină aici în față pentru a da răspunsuri. S-a înțeles ?

**Toți ceilalți:** Da, să trăiești!

**Președintele:** Putem începe ?

(Membrii confirmă dând din cap).

**Bătrânul (către baba):** În sfârșit vor fi judecați executanții pentru cele făcute, pentru crimă

(baba îi explică prin semne, ca un maestru al pantomimei, ce urmează să se întâmple)

**Bătrânul:** Ha...Și mai avem și o gravidă aici....Așa ?  
Ucigașilor.

**Bătrâna:** Taci.

**Președintele:** Înainte de a veni aici am trecut pe la jgheab ca să vedem care mai e nivelul apei. Însă cu mare regret, vă anunț că până la nivelul normal care anunță sfârșitul pericolului au mai rămas două degete (*arată cu mâna*). Asta presupune că în seara asta, ori cel mai târziu mâine, pericolul va trece cu desăvârșire și atunci toți cei plecați cu mic cu mare vor reveni cu animalele, merindele, adică carne, legume, sare și vor rămâne o perioadă lungă de trei luni cu noi până la căderea primei zăpezi. Atunci vor avea loc toate manifestările, nunți, nașteri, botezuri și orice alte distracții iar atunci când prima ninsoare va cădea cei tineri cu nevestele lor care au născut și toți ceilalți vor pleca iar. Până vara viitoare vor munci și vor strânge iar tot ce este necesar pentru a le asigura încă o iarnă liniștită celor care rămân aici...apoi vor veni din nou și iar vor pleca. Deci, pe când noi așteptam reîntoarcerea celor plecați bucurându-ne că mai este foarte puțin a venit moașa și ne-a adus la cunoștință această situație neașteptată.

*(unul din membrii comisiei dă semne că ia venit să tușească; toți freamătă de îngrijorare cu ochii la el, din obișnuință i se întinde imediat o pernuță; omul ia perna, o pune pe gură și tușește înăbușit, se mai liniștește puțin și-i da perna înapoi)*

**Președintele:** Iar plin de regret Vă anunț că avem în față o situație care nu a mai avut loc de peste cincizeci de ani. Posibilitatea unei nașteri premature ne-a consternat pe mine și pe ceilalți membrii ai comisiei, dar nu avem altă ieșire decât să ne supunem legilor deoarece noi suntem cei care trebuie să le dăm celorlalți asigurarea că ne interesează viața lor și că nu putem pune în pericol comunitatea. Asta e situația!

*(membru iar dă semne că l-a apucat tusea și de data asta nu-i de ajuns nici perna pe care și-o pune pe față. Tușește, Toți ceilalți sar pe om cu câte o pernă sau cu ce au la îndemână, astupându-i gura până nu se mai aude nimic dar nici nu mai mișcă. Înțeleg toți că a murit. Îl iau și-l cară în alt colț al casei și trec prin fața lui plin de respect)*

**Președintele:** Acum să ne ocupăm de treaba pentru care am fost chemați, fără a mai pierde vremea (*către moașă*): Când te-au anunțat ?

**Moașă:** (*ridicându-se în picioare*): Puțin mai înainte.

**Președintele:** Rezultatul ?

**Moșa:** Am venit imediat , am văzut gravida și am venit să va anunț. Regret profund dar există nici un dubiu. Va naște.

**Președintele:** Ești sigură ? Poți jura ?

**Moșa:** Fără doar și poate.

**Președintele:** Poți s-o mai vezi o dată ?

**Moșa:** Nu e cazul, deoarece toate semnele arată o naștere prematură. Sunt absolut sigură.

**Președintele:** Poți să te așezi. Voi (*gravida și tânărul ei soț se ridică în picioare*) în condiții normale ar fi trebuit să nască peste o lună, asta am stabilit-o dar am mai stabilit că și acest termen nu ne ajută și că nașterea poate avea loc în orice moment. Acest lucru pune în pericol viața tuturor celorlalți și aceasta este cea mai mare vină pe care nu ne-o putem asuma acum. Știți asta, nu ?

**Tinerii:** Știm.

**Tânărul:** Dar asta nu e vina noastră.

**Președintele:** Ce vrei zici acum ?

**Tânărul:** Calculele au fost făcute de cei în vârstă. Au zis în ziua de...te poți culca cu nevastă-ta, ceea ce am și făcut, până atunci am văzut-o doar de departe. Nu ne-am putut apropia nici-o clipă unul de celălalt.

**Omul:** Domnul președinte, cu tot respectul, aș vrea să iau cuvântul, dacă îmi permiteți ?

**Președintele:** Poți vorbi, dar n-o lungi prea mult.

**Omul:** Fiul meu spune adevărul. Nu i-am lăsat niciodată să se apropie unul de altul până la data stabilită.

**Femeia:** Nici măcar mâinile nu și le-au atins până în ziua aceea.

**Președintele:** Nu ai voie să vorbești fără a cere permisiunea. Ne-am înțeles?

**Femeia (*umilită*):** Am înțeles, Domnule președinte .

**Tânărul:** Aceasta este o naștere prematură.

**Moșa (*se ridică*):** Da, Domnule președinte...aceasta este o naștere prematură.

**Tânărul:** Deci, nu ne facem vinovați de nimic.

(*puțină tăcere*)

**Președintele:** Nu are nici-o importanță că e așa sau nu e așa. Noi nu dezbatem problema nașterii mai devreme sau mai târziu, nu asta ne preocupă. Problema este că soția ta trebuie să nască acum și că pericolul avalanșei încă nu a trecut. Nici nu ne interesează dacă voi ați respectat termenul, ori nu până ați avut o legătură intimă. Ceea ce dezbatem noi este rezultatul iar rezultatul este că tânăra trebuie să nască acum și jgheabul mai are două degete până se umple iar noi trebuie să procedăm legal.(*privește spre ceilalți*) Această tânără trebuie



pericol imediat pusă în coșciug și îngropată pentru a nu pune în

viața tuturor. Dacă vă consolează să știți că regret foarte mult că trebuie să dau această sentință...asta ar trebui să vă consoleze.

**Tânărul:** Domnule președinte...

**Președintele:** Gata, nu a mai rămas nimic de discutat. Tânăra poate naște în orice moment și cred că nu este cazul să mai reamintesc tuturor la ce riscuri ne expunem tot discutând . Dacă moașa are vreo obiecție și va spune motivele pentru care am putea amâna sentința, s-o spună. Ai vreo obiecție ? Putem amâna hotărârea ?

**Moașa:** Nu, Domnule Președinte.

**Președintele:** Atunci, fără a pierde timpul treceți la îndeplinirea sentinței.

**Bătrânul** (parcă, abia acum a înțeles): Darăștia nu - i judecă pe cei doi ucigași (*baba tot îi face semne moșului să tacă*).

**Tânărul:** Dar voi o pedepsiți pe soția mea pentru ceva ce nu a înfăptuit și nu a depins de noi. Că legea zice așa și voi trebuie să faceți așa. Însa noi nu am încălcat nici-o lege. Am făcut nunta când ați zis voi, ne-am culcat când ne-ați zis voi, deci am respectat toate calculele voastre. Nu am greșit cu nimic.

**Președintele** (*nervos*): Dar, băiete toate astea le-am mai discutat. Și de fapt e prima oară când cineva se opune hotărârilor date de noi. Trebuie să-ți amintesc ce oameni de nădejde a dat comunitatea noastră ? Chiar și cei plecați continuă să trăiască după educația primită aici. Să-ți reamintesc că au ajuns să câștige respectul tuturor sau că au făcut averi trăind conform educației de la care nu se abat chiar dacă trăiesc în alte locuri. Deci toate acestea ne arată clar nouă că avem o legislație corectă și că trăim după legile și hotărârile noastre ajungem departe. Ni se pare că ai uitat la ce riscuri ne expui pe toți lungind vorba, că nu vrei să te supui. Ce dorești, mă rog ? Să murim toți ?

**Tânărul** (*foarte emoționat*): Nu vreau să muriți toți...dar nu vreau să moară nici soția mea.

**Președintele:** Te înțeleg tinere. Știu că ești îndurerat. Am fost și noi tineri. Am iubit și noi. Dar trebuie să înțelegi că suntem obligați să facem sacrificii pentru binele tuturor.

**Tânărul** (*aproape că plânge*): Ce o naștere e cum ai bate din palme ? Vă rog mai așteptați puțin, să vedem.

**Președintele:** Imposibil. Nu pot pune în pericol viața întregului sat. Ori nevastă-ta, ori ceilalți. Adică noi toți. Nu există cale de mijloc. (*hotărât*) Dacă singura posibilitate de a salva viața celorlalți este s-o îngropăm, o vom face. Dacă în acest moment

începe nașterea ? Un singur țipăt de-al nevesti-ti e de ajuns.

Dar țipetele copilului ? Nu se dărâmă munții de zăpadă pe noi ? Dacă continui să vorbești voi lua această decizie și împotriva ta. Taci.

**Tânărul:** Domnule președinte...

**Președintele:** Te avertizez: Nu uita că dacă vorba se zice că este de argint, tăcerea e de aur. Asta zic înaintașii noștri de secole (*face semn către executanți*).

**Bătrânul:** Țștia nu-i judecă pe executanți. Tot pe nevinovați îi vor îngropa în locul ucigașilor.

**Președintele:** Ce zice acesta ? Ia ascultă măi ! Judecă-i pe cei ce l-au sugrumat pe frate-meu, măi omule !

**Președintele:** Ce zici? Ce zici ?

**Bătrânul:** Condamnă-i per ucigași, dacă te ține fundul. Judecă-i pe ei. Dar, nu că-ți e frică; te vor sugruma imediat și pe tine.

**Președintele:** Legați-i gura și ăștia.

(*executantul se chinuie să lege bătrânul la gură cu o cârpă*).

**Președintele:** Hai, grăbiți-vă, mai repede!

**Bătrânul** (*nu se lasă prea moale*): Acum îl înțeleg mai bine pe frate-meu. Da...acum îl înțeleg foarte bine.

**Președintele** (*face semn către celălalt executant*): Pregătiți-o și pe cealaltă.

**Executantul:** Da, să trăiți,... la ordin (*începe să-i lege gura gravidei*).

**Președintele:** Să știi că mai uimit tinere, dare te înțeleg. E din cauză că suferi. Suferința ți-a întunecat mintea... să ajungi tu să mă contrazici, însă te iert.

**Executantul:** (*a legat-o pe tânără , mâinile și ochii*) Am terminat. Domnule președinte .

**Președintele:** Așa, să nu faci treaba pe jumătate. (*tânăra tremură din toate încheieturile*)

**Președintele:** Acum am terminat. Aici nu mai rămâne decât un executant, membrii familiei n-au voie să părăsească casa, voi ceilalți veniți cu mine ca martori și să sfârșim odată cu această misiune grea pe care cu regret trebuie s-o facem.

(*face semn grupului spre ușă; executantul, târâie efectiv femeia care nu vrea să meargă și chiar icnește înăbușit din cauza efortului și a cârpelor cu care este legată. Grupul se pune în mișcare, încet-încet. În acest timp tânărul pe care nu-l mai vede nimeni a luat o armă și a încărcat-o*).

**Tânărul:** (*cu arma îndreptată în sus*) Ia, stați voi puțin să vorbim! (*toți rămân cu gura căscată*)

**Președintele:** (*moale*) Ce vrei să faci tu, băiete ?

**Tânărul:** Am zis să stați.

**Membra Comisiei:** Ce înseamnă asta ? . Ce vrea ăsta să facă ?

**Tânărul:** N mă face-ți să apăs pe trăgaci

**Președintele:** Hei, așa ceva nu se poate

**Membra comisiei:** Păi, dacă apeși, nu se descarcă arma?.. O, Doamne.. împușcătura n-o să ne omoare pe toți ?

**Președintele:** Dar...dar vom muri toți.

**Tânărul:** Sigur o să murim. Ori trăiește nevasta-mea, ori crăpăm toți (*tăcere*)

**Omul:** Lasă arma aia.

**Femeia:** Vrei să ne omori și pe noi ?

**Omul:** Nu vom muri toți, copile ?

**Tânărul:** Tu nu te amesteca, tată.

**Omul:** Cum să nu mă amestec ? Revino-ți fiule !

**Tânărul:** Dar ce vreți să moară nevasta-mea ? Pentru ea și copilul care se va naște voi face tot ce e posibil

**Omul:** Ce poți face, nimic .

**Bătrâna:** O să murim cu toții, împreună.

**Femeia:** Stai fiule ești încă tânăr. Ce nu se mai găsesc femei pentru tine ? Copii poți să faci și cu alte femei.

**Bătrâna:** Vrei să devii ucigașul părinților tăi ?

**Bătrânul:** Sunt mândru pentru nepotul meu.

**Tânărul:** Nu mă puteți înțelege voi pe mine (*se adresează grupului*). Nimeni nu mișcă. Treceți la loc. Hai, treceți am zis (*încet*).

(*executanții o aduc pe tânără lângă tânăr; acesta îi face semn s-o dezlege; executantul o dezleagă; tăcere*).

**Președintele:** Pot să beau puțină apă. Mi s-a uscat gura.

**Tânărul:** Poți să bei (*toți beau apă*)

**Președintele:** Ce se va întâmpla acum ?

**Membra comisiei:** Ce așteptăm ?

**Tânărul:** (*către executant*) Tu te duci să te uiți la jgheab. Și tu tată te duci cu el să vedem cât a mai crescut nivelul apei. Aveți grijă.

(*cei doi ies*)

**Bătrânul:** Să-i judecăm și pe executanți

(*baba îi face iar semn să tacă. Ceilalți sunt și uimiți și îngroziți; așteaptă tăcuți să vadă ce va urma; după puțin, cei doi vin*)

**Omul:** Un deget.

**Executantul:** Da, mai trebuie doar de un deget și se umple.

**Tânărul:** Foarte bine. Și așa nu a mai avut nici un junghi. Poate s-

a înșelat moașa. Astea nu-s dureri de naștere dar din cauza nerăbdării voastre, nevasta-mea putea să moară. Vedeți și voi că nu a mai durut-o nimic ? Ei...nu mai ziceți nimic acum ?

**Președintele (moale):** Tu auzi ce spui, tinere ? Minte moașa ?

Hai, ...noi putem muri dar mama și tatăl tău ? Toți vor muri !, Nu-ți este milă de ei ?

*(deodată gravida începe să se chircească iar de durere)*

**Președintele:** O, Doamne !

**Moașa:** Femeia asta trebuie să nască.

**Tânărul (către executant):** Leag-o la gură acum.

*(executantul o leagă)*

**Tânărul:** Du-o dincolo !

*(pe când executorul o duce în cealaltă odaie, bătrânul își freacă mâinile zâmbind).*

**Tânărul:** Mamă, ajut-o și tu pe moașă.! Hai treci dincolo! *(îi zice moașei)*

**Moașa:** Adu un lighean cu apă caldă, repede *(îi zice femeii)*

**Tânărul:** Hai, mamă, repede!

**Președintele: (îngrozit):** Dar țipetele copilului ?

**Membra comisiei: (îngrozită) :** Da, țipetele, țipetele

**Președintele:** Nu mai e scăpare. O să murim toți.

**Bătrânul:** De fapt eu am venit să mor. Nu contează. Acum îl înțeleg pe frate-meu foarte bine. Înainte de a muri vreau și eu să zbier cât mă ține gura. Ba chiar acum, acum aș vrea să zbier .

**Bătrâna:** Să nu cumva... Calmează-te!. Cum să faci așa ceva ?.

**Omul:** Tată, eu sunt fiul tău...nu te gândești ?

**Bătrâna:** Mi se pare că a venit sfârșitul nostru.

**Omul: (astupă gura tatălui)** Tată, vrei să mă omori ? Nu-ți voi da prilejul.

**Bătrâna (către fiu):** Pe tine eu te-am crescut, te-am alăptat.

Pentru ce m-am străduit să te cresc. Pentru ca să-ți omori tatăl ? la mâna, nu te voi ierta niciodată.

**Tânărul:** Tăceți toți.

*(moașa dă executanții afară din odaie, pe când se apropie de grup, un executant se apropie de tânăr încercând să-l imobilizeze pe la spate; acesta îl observă și-l izbește cu patul armei, doborându-l)*

**Tânărul:** Așa, care va să zică... Mai vrea cineva să încerce ?

**Președintele (către executant):** Prostule.

**Tânărul:** Să nu mai încerce nimeni. Ai înțeles ?

**Executantul:** S-a înțeleș

*(în odaie o ajută pe tânără care este cu capul spre sală, explicându-i femeii ce trebuie să facă)*

**Membra comisiei:** *(înfricoșată)* Dar copilului trebuie să i se astupe gura imediat, deoarece va țipa cum va veni pe lume.

**Președintele:** Până se umple jgheabul cineva trebuie să-i țină gura copilului

*(gravida geme înfundat din ce în ce mai des, deodată se liniștește iar moașa ridică bebelușul ținându-l de gură cu o mână. Dar deodată copilul alunecă din mână moașei în lighean. Scoate un țipăt răsunător. Ecoul preia țipătul și îl repetă în jur. Moașa înșfacă iar copilul. O tăcere de moarte se așterne. Doar ecoul se aude din ce în ce mai slab. Oamenii așteaptă avalanșa cu ochii scoși din orbite. Câțiva se roagă cu palmele deschise spre cer, dar avalanșa nu vine. Nu se mai aude nimic).*

**Președintele:** N-a căzut.

**Membra comitetului:** Mi se pare că nu va cădea.

**Tânărul:** Ia, tăceți! (tăcere).

**Bătrânul:** *(scapă din mâinile omului și de bătrână, ia arma din mâna tânărului, se repede la ușă și zbiară cât îl ține gura trăgând și un foc de armă) Heeei...?! (după puțin, ecoul se aude. Avalanșa nu a căzut. Pericolul trecuse. Toți se bucură. Din sat se aud alte focuri de armă și tobe și surle) .*

**Scrisă pe 4 august 2001**

**Tradusă în românește: 15 august 2007 de Nermin Hogeia – Susam**

**TUNCER CÚCENOĞLU**

- Absolvent al Facultății de Limbi și Istorie - Geografie din Ankara.

- Membru al Uniunii Scriitorilor din Turcia;
- Profesor la MSM și SAKM - Conservator particular - secția dramaturgie;
- Activează în cadrul Universității Kadir Has
- Director al Secției de Teatru - Editura „Papyrus”

**Titluri de referință:**

- „Kördövüşi”, „Învățătorul”, „Femeile”, „Fundătura”, „Dosarul”, „Biga - 1920”,
- „Jucătorii”, „Elicopterul”, „Matruška”, „Vizitatorul”, „Șpca”, „Zugravul”, „RâulRoșu”, „Avalanșa”, „Sabahattin Ali”, „Noaptea verde”, „Ah, de-aș fi un sărac”!, „Che Guevara”, „Actorii”

**Premii** : 16 premii primite în țară și străinătate

10 dintre piesele sale se joacă în peste 30 de țări („Avalanșa” ocupând primul loc)

